

УДК 799.31

Ванюк О. І.¹, Кириченко К. С.²

¹ канд. фіз. вих., доц. НУ «Запорізька політехніка»

² студ. гр. Е-313 НУ «Запорізька політехніка»

РЕАБІЛІТАЦІЯ ЧЕРЕЗ СПОРТ ДЛЯ ЛЮДЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ

Параолімпійський рух в Україні почав розвиватись із 1989 р., коли в країні було створено перші фізкультурно-спортивні та оздоровчі клуби інвалідів. Пізніше на їх основі сформувались 4 національні федерації спорту людей із вадами опорно- рухового апарату, зору, слуху тощо. У 1992 р. після об'єднання цих федерацій утворився Національний комітет спорту інвалідів України, що представляє Україну у міжнародному параолімпійському русі й виконує функції Національного параолімпійського комітету. Параолімпійські кольори, що дотепер відображають спортивну символіку спорту інвалідів: червоний, синій і зелений — означають розум, тіло і твердий дух.

За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я, понад 3% населення планети вважається інвалідами (особами з обмеженими фізичними можливостями). Екологічні катастрофи, війни, криміногенне становище, обтяжена спадковість, захворювання, травми, каліцтва, отримані на виробництві, в побуті, на транспорті, під час бойових дій щорічно збільшують кількість інвалідів приблизно на 200 тисяч. Очевидним фактом є постійне зростання чисельності інвалідів. За кількісним складом ця соціальна група стає все

більш представницькою в загальному складі населення. На сьогодні у світі нараховується понад 450 мільйонів осіб, які мають обмежені фізичні та інтелектуальні можливості. За статистикою щорічно ушкодження отримують 20 мільйонів людей.

За останній час в суспільстві приділяється особлива увага процесу поступової зміни ставлення до цієї категорії людей. Відбувається зміщення акценту до усвідомлення необхідності використання і збільшення наявного потенціалу для максимального розвитку індивідуальних здібностей цих людей. Швидкими темпами розвивається також понятійний апарат з проблем інвалідності. Для фахівців фізичного виховання і спорту володіння спеціальної термінологією системи адаптивного фізичного виховання є актуальною задачею. Сучасне адаптивного фізичного виховання в Україні має юридичне забезпечення і належить до державної системи реабілітації інвалідів.

Адаптивне фізичне виховання (АФВ) – це наука, що вивчає різні аспекти фізичного виховання людей, які втратили на тривалий час або назавжди будь-які функції організму, в тому числі рухові.

Державна система реабілітації базується на таких, закладених у вітчизняному законодавстві, принципах:

- державний характер системи АФВ;
- комплексність (єдність);
- загальнодоступність;
- обов'язковість.

Адаптивне фізичне виховання в системі реабілітації реалізується через реабілітаційну педагогіку, спрямовану на особистісне орієнтоване навчання та самореалізацію інваліда

Проблеми фізичної культури і спорту інвалідів України вирішує громадська організація Український центр фізичної культури інвалідів „Інваспорт”. Ця громадська структура поєднує 25 обласних відділень, 26 спеціалізованих ДСШ, 24 спеціалізовані відділення підготовки спортивного резерву, 56 відділень регіональних та міських центрів, 48 фізкультурно-оздоровчих клубів для інвалідів.

Отже, реабілітація людей з інвалідністю через спорт, використання спорту як засобу реабілітації відображає важливість експресивності та виразності в підходах до оздоровлення та соціальної реінтеграції осіб, що потребують підтримки, а також підкреслює необхідність врахування індивідуальних особливостей та потреб кожного клієнта в цьому процесі.